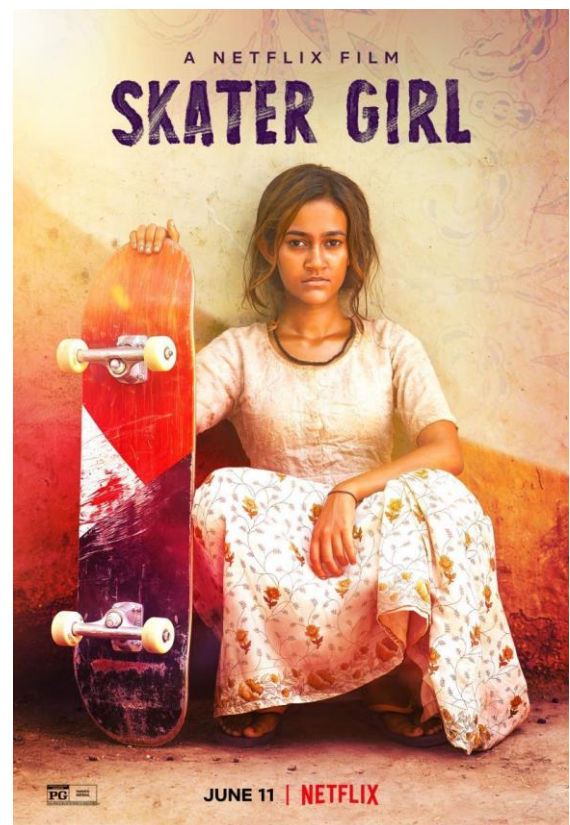

SKATER GIRL

Proposta didàctica de Ramon Breu

SINOPSI

Perna és una noia que viu en un petit poble indi del Rajasthan. Treballa en una petita parada al mercat, fa les feines de casa i va a l'escola quan pot. Tot i que el sistema de castes està prohibit des del 1950, en aquesta mena de pobles segueix estant molt present, sobretot per a la família de la noia que pertany a una casta inferior. La seva vida canvia, però, amb l'arribada de la Jessica, una jove londinenca que busca els seus orígens en aquell indret de la Índia.

Després que el germà petit de la Perna, l'Ankush, li mostri a la novinguda un rudimentari patinet, la Jessica els parla dels skateboards i els ensenya les acrobàcies que es poden fer en aquesta mena d'esport. Tot això provoca que la

canalla de Khempur (així es diu el llogaret), s'esvaloti fins al punt que falti a l'escola.

A poc a poc, la Prerna intentarà trobar la seva via d'alliberament a través de l'skateboarding, i intentarà fugir de les estrictes normes tradicionals de la seva cultura.

Com a curiositat hem de dir que la pista de skate que apareix en el film es va construir en 45 dies expressament per a la pel·lícula, i forma part del patrimoni del poble perquè tots els nens i nenes puguin gaudir-ne. És la primera pista del Rajasthan i una de les més grans de tota l'Índia. I és que el cinema pot canviar la vida de les persones.

FITXA DE LA PEL·LÍCULA

Títol original: Skater Girl

Any: 2021

País: Índia

Durada: 93 minuts

Direcció: Manjari Makijany

Guió: Manjari Makijani i Vinati Makijani

Producció: Manjari Makijani, Vinati Makijani, Emmanuel Pappas i Michael Pellico.

Fotografia: Manjari Makijany, G. Monic i Alan Poon.

Muntatge: Deepa Bhatia.

Música: Salim Merchant i Sulaiman Merchant.

Intèrprets: Rachel Saanchita Gupta (Prerna); Amy Maghera (Jessica); Shafin Patel (Ankush); Ambrish Saxena (Ramkesh); Swati Das (Shati); Jonathan Readwin (Erick); Ankit Rao (Vikram); Anurag Arora (Mahesh); Vinayak Gupta (Subodh); Vivek Yadav (Tipu); Waheeda Rehman (Maharani).

PANTALLA D'ACTIVITATS

1. Escriviu la sinopsi del film.
2. Com és la Prerna? I el seu pare? Descriviu la seva família, així com la casa i el poble on viuen.
3. Qui és la Jessica? Què hi va fer a l'Índia?

4. Al principi de la pel·lícula, la mare de la família vol treballar en una fàbrica perquè a la família no li arriben els diners. Quina és la reacció del pare? Com la valoreu?
5. Que la mare no sàpiga què és Londres, què ens ve a dir?
6. Què penseu que significa l'skate i el fet de poder patinar per a la noia índia i els nens i nenes del poble?
7. Com enteneu que se segueixi respectant el sistema de castes?
8. Després que el mestre parli als seus alumnes de Gandhi, aquests fan una manifestació pels carrers del poble per reivindicar el seu dret a anar en patinet. Què té a veure?
9. Què vol aconseguir la jove occidental quan s'entesta a construir la pista d'skate?
10. Quina és la situació de les dones en aquell poble de la Índia rural? Investigueu la situació de les dones, en general, a l'Índia.
11. Escriviu una continuació de la història. Què passa amb la Purna? L'obliguen a casar-se amb qui no vol? I la Jessica?

LLENGUATGE I TÈCNiques AUDIOVISUALS

1. Redacteu una crítica de *Skater Girl*.
2. A l'inici de la pel·lícula, observem alguns objectes a través d'un pla de detall. Què és un pla de detall?
3. També al començament, observem tot un seguit de tràvelings, especialment frontals i laterals. Què és un tràveling?
4. Busqueu un picat vertical o zenital, també en els primers moments del film.
5. A la pel·lícula hi observem molts primers plans. Quina funcionalitat tenen els primers plans?

Vegeu el blog de suport: <http://llenguatgecinematografic.wordpress.com/>

TRÀVELING DE LECTURES

ESPORT PER A LA IGUALTAT DE GÈNERE A L'ÍNDIA

A l'Índia, la igualtat de gènere està reconeguda per les lleis, però no en la pràctica. Homes i dones tenen els mateixos drets i existeixen lleis que combaten el matrimoni infantil, la violència de gènere o pràctiques com la dot: una aportació econòmica que la núvia ha de pagar al seu marit quan es casa per compensar les despeses de mantenir-la la resta de la seva vida.

Tot i així, tots aquests problemes segueixen vigents a la vida de milions de dones. Segons UNICEF, la meitat de les dones índies d'entre 20 i 24 anys es van casar sent nenes. "La dona és percebuda com un bé econòmic i queda sotmesa a les decisions dels seus pares, tant per pactar l'edat del matrimoni com per escollir el marit", afirmen des de la Fundació Vicente Ferrer, que desenvolupa projectes d'integració social a l'Índia des de fa quasi 50 anys.

Les nenes es consideren una càrrega econòmica, per la qual cosa moltes dones avorten quan saben que han de tenir una filla. De fet, es calcula que a l'Índia falten 63 milions de dones que mai van arribar a nàixer, a pesar que des del 1994 existeix una llei que prohibeix determinar el sexe del fetus. Un cop al món, la vida no és gaire més fàcil. A més de veure's forçades a casar-se, la majoria de dones pateixen discriminació en altres àmbits de la seva vida, com ara l'educació o la feina.

I no sols això. Moltes també pateixen violència directa: cada any es produeixen 20.000 violacions a l'Índia i cada dia més de 200 nenes i dones són venudes dins el mercat il·legal de persones.

El Centre Educatiu Anantapur és un espai d'encontre entre nens i nenes de diferents castes i edats. En total, més de 200 nens i joves reben recolzament educatiu i entrenament en tennis com una manera d'impulsar el seu desenvolupament personal i integració social. Els nens i nenes comparteixen tots els espais i activitats; des de classes i entrenaments fins a tornejos, jocs i excursions culturals. L'objectiu és eliminar les barreres de gènere dins i fora del centre.

"És molt important mostrar al nens i nenes referents que puguin prendre com a models. Per això, els alumnes veuen documentals, partits de tennis o pel·lícules on la dona té un paper clau", afirma Xisco Mercadal, coordinador del Centre Educatiu Anantapur. D'aquesta manera, els joves coneixen exemples de dones que lluiten per canviar el món lluny dels rols tradicionals.

Iniciatives com aquesta han ajudat a millorar la situació de la dona a l'Índia. Tot i que aconseguir la igualtat sembla un repte gegant, contribuir a que els nens i nenes creixin veient-se com iguals és un canvi fonamental.

Cristina Sala "Esport per a la igualtat de gènere a l'Índia" *Junior Report 25-6-2018*. Adaptació de Cinescola.

Activitats

1. Si les lleis reconeix la igualtat de gènere però no es respecta, què creieu que caldria fer?
2. Quins aspectes del text que acabem de llegir queden reflectits a *Skater Girl*?

3. Quins exemples de dones esportistes els explicaríeu vosaltres als joves indis?

MATRIMONIS FORÇATS

El matrimoni forçat està molt estès sobretot a l'Àfrica i l'Àsia i els moviments migratoris l'han portat fins a Europa. No és fàcil de detectar: poques denuncien la situació i moltes no en són conscients o no s'atreveixen a enfrontar-se a la família. Però ja hi ha moltes noies de segones i terceres generacions que lluiten contra unes pràctiques contràries als drets humans i al marc legal vigent.

Totes les dones que han acceptat participar al "30 minuts" han nascut a Catalunya o hi van arribar de petites. Les entrevistes han estat un moment dur per a elles, en què han recordat coses com, per exemple, la por del viatge al país d'origen, haver de mantenir relacions sexuals sense voler-ho o trobar-se amb la pràctica de la poligàmia.

La Binta Jallow va néixer a Girona i va viure la seva infantesa a Salt. Quan tenia 16 anys, va anar al Senegal a visitar els avis i la van obligar a casar-se amb un home molt més gran que ella. Després d'uns mesos, va tornar a Catalunya amb la família, però la seva adolescència va estar marcada per aquest casament: havia de treballar i treballar per aconseguir reagrupar el marit, un dels objectius de molts d'aquests casaments forçosos.

La Binta va acabar marxant de casa. Es va enfrontar amb el rebuig de les persones que més estimava i a pressions de tota mena. Això encara li passa factura. Ha viscut en una muntanya russa emocional i s'ha sentit culpable tota la vida. Finalment, va decidir distanciar-se de tot plegat i ara viu al Canadà. Allà va poder acabar la carrera d'infermeria i treballa a un hospital. I al cap dels anys, ha aconseguit reconstruir la relació amb la família, que sempre ha trobat molt a faltar.

L'única manera realista d'acabar amb aquestes pràctiques és que el canvi vingui de dins les mateixes comunitats. Perquè malgrat que moltes associacions de dones d'origen immigrant estan alçant la veu contra les violències masclistes en el seu entorn, el matrimoni forçós és encara una pràctica acceptada o almenys tolerada. En molts casos, no es veu com una cosa negativa, sinó com una tradició cultural que no s'ha de qüestionar. La línia que separa el matrimoni acceptat del forçat és molt fina. Sobretot noies, però també nois, reben pressions més o menys subtils perquè acabin donant el consentiment al cònjuge escollit pels pares.

La Maria Sey, nascuda a Ventalló, treballa des d'una associació de dones per contribuir a aquest canvi de mentalitat. El seu és un cas molt estès: es va comprometre amb 13 anys pressionada per la família i als 15 anys li van fer la unió religiosa a Gàmbia sense ella saber gaire bé de què anava. El matrimoni no va funcionar, però quan va decidir divorciar-se, la comunitat no la va deixar. La coacció va arribar al fet que 30 persones es presentessin a casa seva per dir-li que aguantés en el matrimoni. Més unes quantes més que li trucaven des de l'Àfrica. Va haver de passar anys i diversos atacs d'ansietat perquè la família acabés acceptant el divorci.

Així, tot i que la definició legal del matrimoni forçat es centra en la falta de consentiment, aquesta en seria també una forma.

No era una gran alumna -ens diu-, però tenia clar que volia seguir estudiant. Potser no ho era perquè l'obligaven a faltar a classe per treballar a les botigues de la família. El pare va començar a veure que les seves tres filles, arribades de molt petites a Catalunya i ja adolescents, començaven a tenir actituds que no li agradaven. Quan la Maria va saber que les portaven a Bangladesh per casar-les, el primer que va pensar va ser: "Jo vull anar a la universitat". Tenia 14 anys.

Tot just abans del confinament, la Maria agafava el vol per anar d'Erasmus a Lisboa, on ha acabat -per culpa de la Covid, a distància- el grau en Relacions Laborals. Ho ha tingut tot en contra, però se n'ha sortit. Ella i les seves dues germanes -en aquell moment, dues eren menors d'edat- van denunciar els pares. El jutge va decretar una ordre d'allunyament. La Maria ha crescut en un centre d'acollida i ha passat els últims anys en un pis per a extutelats universitaris. Durant molts anys ha arrossegat el sentiment de culpa.

Molts matrimonis forçats, o intents de matrimoni com en el cas de la Sukhneet, no surten a la llum si no hi ha maltractaments. Ella va patir una pallissa el dia que es va negar que la portessin a l'Índia per casar-la amb una persona que no coneixia. Era l'única noia de la família i, fins aleshores, havia acceptat el paper per al qual l'havien educat. Vivia tancada a casa, només sortint per anar a treballar, i feia totes les feines de casa. Hi ha molt poques denúncies per matrimonis forçats, però moltes vegades se'n descobreixen casos quan es grata al darrere de maltractaments familiars o violència masclista.

El cas de la Sukhneet ens porta també al concepte d'honor familiar. Del matrimoni de les noies depèn en algunes comunitats la reputació de la família i que una d'elles es rebel·li suposa una vergonya. Abans de la pallissa, la noia ja havia patit un primer intent de casament, però l'home va trencar el compromís. "Una noia que li trenquen el compromís és una noia molt mal vista", ens diu. L'honor de la família estava en joc, perquè la Sukhneet, sense voler-ho, ha trencat les regles socials. L'única manera que la família pogués tornar a aixecar el cap pel carrer era tornar-la a comprometre.

La Sukhneet també va marxar de casa. No va voler denunciar, però ha trencat per sempre amb la seva comunitat, que l'ha rebutjada. Fugir d'un matrimoni forçat vol dir la solitud, sortir del teu marc de referència, renunciar al fil que t'unia al món. Per sort, la Sukhneet tenia una força especial: havia estudiat per ser auxiliar d'infermeria i tenia independència econòmica, havia fet amics i va treure prou recursos emocionals per seguir endavant. Però on poden anar les noies si no són independents econòmicament i si qualsevol tipus de denúncia implica que tot el seu entorn els girarà la cara?

L'única associació que tracta els matrimonis forçosos específicament es diu *Valentes i Acompanyades*, i és a Salt. El nom ho diu tot: dones valentes que necessiten un acompanyament per sortir-se'n. No poden assumir tots els casos que els arriben. Tenen alguns pisos d'acollida, però no n'hi ha prou. Si són menors, s'activen els mecanismes d'atenció a la infància i actuen els Mossos.

Però i si són majors de 18 anys i no hi ha una violència explícita? Des del 2015 que el matrimoni forçat està tipificat com a delictes al Codi Penal espanyol. La llei catalana 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista va ser pionera pel fet de recollir els matrimonis forçosos com un tipus de violència masclista en l'àmbit sociocomunitari. Tot just abans del confinament, la Generalitat va presentar un protocol que ha de prevenir, detectar i fer intervenir en aquests casos, i posar així fi a la solitud amb què aquestes noies han hagut de fer el seu camí. La prova pilot es va fer a Manresa i Santa Coloma de Gramenet.

Les noies han accedit a fer l'entrevista amb l'esperança que les pròximes víctimes tinguin el suport i la xarxa que elles no van tenir. "No sabia on anar" o "No sabia què fer" han estat frases molt repetides. El protocol ha d'acabar també amb la gran mancança que hi ha en els mecanismes de detecció. Perquè aquesta és potser la forma de violència masclista més invisible. Moltes d'aquestes noies no són conscients de ser víctimes d'un matrimoni forçat i, per tant, no demanen ajuda.

Les xifres corresponen a aquesta invisibilitat. Només alguns països europeus recullen dades estadístiques oficials. En el cas de Catalunya, en l'última dècada s'han atès 85 nenes i 68 dones per part dels Mossos d'Esquadra, tant per casos de matrimonis forçats consumats com per evitar-los. Hi ha consens a considerar que és la punta de l'iceberg del nombre real de casos que es produeixen.

Programa 30 minuts. Esther Llauredó Boada. 6-7-2020.

Activitats

1. Visioneu el documental a: <https://www.ccma.cat/tv3/30-minuts/matrimonis-forcats-a-catalunya-la-violencia-masclista-mes-desconeguda/noticia/3025925/> i a continuació feu en debat a classe sobre el seu contingut.
2. Què és l'anomenat *honor familiar*? En quin moment apareix aquesta situació a *Skater Girl*?

CONTRACAMP: ASPECTES DIDÀCTICS PER AL PROFESSORAT

Elements de debat i relacions que es poden establir

- La situació de la dona a països com l'Índia.
- Tradicions culturals que passen per sobre de les lleis.
- L'esport com a activitat alliberadora.
- Conseqüències del poder patriarcal i masclista.
- Esport, cultura i fanatisme.
- El suport i la solidaritat davant l'opressió a les dones.

Objectius formatius

- Comprendre el film.
- Reflexionar sobre la situació de les nenes i les dones en diferents països.
- Conscienciar sobre el masclisme i poder patriarcal.
- Conèixer i analitzar la situació de l'Índia.
- Observar actituds de solidaritat en situacions d'injustícia i manca de llibertat

Criteris d'avaluació

- Visionat atent, correcte i respectuós del film.
- Respondre adequadament a les qüestions de comprensió i de llenguatge cinematogràfic de forma reflexiva i interessada.
- Capacitat per relacionar i entendre les diferents problemàtiques socials i polítiques plantejades en el film.
- Identificar els temes i subtemes del film.
- Lectura dels textos de la proposta didàctica i realització adequada de les activitats.
- Participació activa en els debats que es puguin suscitar.
- Expressió escrita i oral correcta de les feines proposades.